

Stockholm 2018-02-09

Miljö-och energidepartementet

103 33 Stockholm

Yttrande över Energimyndighetens förslag till Sveriges integrerade nationella energi-och klimatplan

Branschföreningen Oberoende Elhandlare (OE) har beretts tillfälle att yttra sig över den rubricerade rapporten och vill härmed lämna sina synpunkter rörande de framförda förslagen.

Rapporten utgår ifrån Energikommissionens betänkande och energipolitiska överenskommelsen i samband med Energikommissionen samt riksdagsbeslutet om en klimatplan för att uppnå de internationella miljömålen.

Oberoende Elhandlare är mycket positiva till utgångspunkterna för Energikommissionens förslag i form av den ramöverenskommelse som träffades mellan Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet och Kristdemokraterna i juni 2016. Vi menar att de är rimligt att den svenska energipolitiken ska bygga på samma tre grundpelare som energisamarbetet i EU. Politiken syftar alltså till att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet.

Vi menar också att Sverige ska ha ett robust elsystem med en hög leveranssäkerhet, en låg miljöpåverkan och el till konkurrenskraftiga priser. Det skapar långsiktighet och tydlighet för marknadens aktörer och bidrar till nya jobb och investeringar i Sverige.

Oberoende Elhandlare är positiva till Energikommissionens utgångspunkt att Sveriges energisystem är tätt sammankopplat med sina grannländer i norra Europa och att det ska vara en fortsatt satsning på marknadslösningar. Vi anser också att det är viktigt att Sverige även i framtiden ska vara ett exportland av förnyelsebar el inom EU.

Oberoende Elhandlare har inte heller några invändningar emot de mål Energikommissionen valt:

- Målet år 2040 är 100% förnybar elproduktion. Detta är ett mål, inte ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft och innebär inte heller en stängning av kärnkraft med politiska beslut.
- Sverige ska år 2030 ha 50 % effektivare energianvändning jämfört med 2005. Målet uttrycks i termer av tillförd energi i relation till BNP.
- Det är vidare en utgångspunkt att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter nå negativa utsläpp

Mer övergripande anser OE att förslagen i rapporten är bra, då de underlättar utbyggnad av förnybar energi. Vi menar det är nödvändigt att med alla medel främja de miljöpolitiska målen, både när det gäller att minska utsläppen i samband med energitillförseln och då det gäller att öka effektiviteten i energianvändningen. Vi vill i sammanhanget framhålla vikten av att man därvid i första hand använder sig av generella styrmedel så att konkurrensen mellan aktörerna på marknaden inte påverkas negativt. Det är viktigt att förutsättningarna på marknaden är stabila och regelverk och styrmedel inte ändras ofta och med kort varsel.

Oberoende Elhandlare avstår att lämna mer detaljerade synpunkter på rapporten. Vi vill dock framhålla några för oss viktiga aspekter.

OE vill särskilt understryka värdet av de förslag som underlättar etableringen av produktionsanläggningar för förnybar energi på elmarknaden. Det gäller särskilt ambitionshöjningen i elcertifikatsystemet och förslagen för att stimulera mikroproducenter och underlätta för prosumers.

Vi menar vidare det är angeläget att öka effektiviteten i energianvändningen i alla sektorer i samhället och att det då är väsentligt att på olika sätt bidra till en ökad efterfrågefleksibilitet.

På en framtida elmarknad med en högre andel variabel elproduktion i form av vind- och solkraft kommer det att bli viktigt att ta tillvara samtliga flexibilitetsresurser i elsystemet, det vill säga flexibel produktion, lagring och efterfrågefleksibilitet. Efterfrågefleksibilitet handlar om att få elkunderna att förändra sin elanvändning utifrån olika signaler. Det kan till exempel handla om att kunderna minskar sin elanvändning när elnätet är hårt belastat, eller att kunderna ökar sin elanvändning när elpriset är lågt, exempelvis till följd av god tillgång till förnybar elproduktion.

OE anser att effektiviteten på elmarknaden förbättras avsevärt om såväl elproducenter som elanvändare kan anpassa sitt beteende till den aktuella marknadssituationen. Kan energianvändarna begränsa sin elkonsumention, när energiproduktionskostnaderna stiger och/eller när man närmar sig det maximala effektuttaget, så minskar kapacitetskraven och behovet av en effektreserv begränsas samtidigt som den samhällsekonomiska effektiviteten ökar. Detta är självklart mycket viktigt när det gäller elanvändare i form av tunga energikrävande processindustrier, men det finns också stora fördelar med att även skapa sådana möjligheter för hushållskunder. Om hushållen skulle kunna begränsa sin elanvändning under tider med höglast på marknaden, då elproduktionen är dyr, så skulle det medföra vinster för såväl hushållsekonomin som klimatet genom att import av fossilkraft kan minskas.

OE anser att elanvändarna för att kunna bidra till att miljömålen uppnås ska kunna styra sin el med hänsyn till vilka effekter den har på miljön är det angeläget att all förnyelsebar elproduktion kan få ursprungsgarantier, oavsett om investeringarna fått stöd eller ej. (t.ex. genom elcertifikatsystemet). Detta gäller enligt förslaget till nytt direktiv, men med den förändringen att intäkterna från ursprungsgarantier för sådan produktion, som fått stöd, ska tillfalla staten för att finansiera subventionerna. Dessa ursprungsgarantier ska enligt förslaget auktioneras ut på marknaden. Vi är tveksamma till att detta kan göras på ett marknadsanpassat och effektivt sätt och förordar att intäkterna från ursprungsgarantierna istället tillfaller producenterna som de gör på den nordiska marknaden idag. Det säkerställer att det blir en marknadslösning. En auktion skulle troligtvis missgynna mindre aktörer och utgöra ett nytt inträdeshinder.

Vi menar vidare att det är viktigt för att få en fungerande nordisk och europeisk elmarknad att ursprungsgarantierna utformas enligt EU:s standard (Guaranties of Origin - GO:s).

När det gäller beräkningen av ursprunget för den el som inte säljs med ursprungsgarantier anser OE att det ska vara sammansättning på den el som bjuds in på Nord Pool (exkl. de volymer som handlats med ursprungsmärkning på den finansiella marknaden) som används. Detta kräver att en rapportering till en myndighet som årligen fastställer den omärkta elens ursprungsmärkning. OE anser att det nya regelverk som Ei tagit fram är bra då Ei årligen tar fram den omärkta elens sammansättning på nordisk basis. Ei:s regelverk har dock en brist när det är utformat så att elbolagen endast behöver redovisa sammansättningen av företagets totala el och inte den el som kunden köper. Föreskrifterna bör också innehålla regler om att

information om ursprungsmärkningen måste finnas med på varje faktura, d.v.s. både för den el som säljs med ursprungsgarantier elen och för den el som säljs utan några garantier (residualen).

För Oberoende Elhandlare

Eva Edlund Lendic

Bo Lindörn